

Bilješka. - Presuda je objavljena s negativnom ocjenom Pierre Lureau-a koji smatra, da napomena o osiguranju nije deklaracija, unesena u teretnicu, u smislu odredbe čl. 5 Zakona od 2. travnja 1936. Radi se naime o osiguranju nazvanom "putem teretnice", jer krcatelj izjavljuje, da želi upotrijebiti flotantnu policu pod uvjetom poznatim pod nazivom "polica na korist trećega krcatelja", koju su sva značajnija broderska društva uspostavila u svrhu stavljanja na raspolaganje svojoj klijenteli. U isto vrijeme kada ugovara prijevoz, krcatelj takodjer ugovara i osiguranje, ali ne s broderskim društvom, nego s njegovim osigurateljima, dok to društvo vrši samo ulogu posrednika mandataru. To osiguranje se ponajčešće utvrđuje na samoj teretnici, i odatle mu i ime. Rezultat takvog stanovišta Kasacionog suda bit će, po mišljenju Pierre Lureau-a, da u buduće pomorski vozar ne će smjeti spominjati osiguranje na teretnici, nego na posebnoj ispravi, a to će praktički u velikoj mjeri otežati redovno odvijanje posla.

Presuda bi mogla biti interesantna i za nas, jer je naš Zakon o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova od 1959., isto kao i spomenuti francuski zakon od 1936., preuzeo odredbe t. zv. Haških pravila, i u svom čl. 56 limitirao granicu odgovornosti brodera po jedinici robe sa 200.000 dinara. Iako je stoga moguće, da se i u našoj praksi pojavi isti problem.

Ž. M.

APELACIONI SUD, Tunis, 26. II. 1958.
Abdeselem Ben Mansour Trabelsi c/a Cie
Algérienne de Navigation pour l'Afrique
du Nord Charles Schiaffino et Cie i Sté
Algérienne de Transport Mitjaville Gondrand

Teretnica na ime -Dopuštenost tužbe stvarnog primaoca - Desetgod-
šnja zastara - Čl. 435 Code de commerce - Ništava klauzula teret-
nice - Solidarna odgovornost pomorskog vozara i slagača usprkos
utvrđenoj krivnji posljednjega

Stvarni primalac robe prevožene morem ima pravo tužbe protiv brodera i slagača u slučaju manjka, iako se njegovo ime ne nalazi na teretnici na ime, jer je utvrđeno, da su ga tuženi pri-

znali kao stvarnog primaoca, a da je osim toga imenovani primalec bilo poduzeće poznato kao posrednik kod primitka tereta.

Primalac ima pravo direktne tužbe protiv slagača zbog odgovornosti za nastali manjak.

Slagač, koji se u odredjenom poslu ne javlja ni kao kopneni, ni kao pomorski vozar, ne može se pozivati na jednogodišnju zastaru iz propisa, koji reguliraju odnose iz prijevoza, nego ostaje podvrgnut općim propisima o zastari. Propisi o zastari saobraćajnog prava primjenjuju se samo u odnosu između vozara s jedne strane i krcatelja ili primaoca s druge strane. Što se tiče klauzule u teretnici, koja propisuje pridizanje robe u roku od 36 sati, ona je ništava, jer predstavlja ograničenje odgovornosti pomorskog vozara i ima za posljedicu prebacivanje tereta dokaza.

Iako je manjak bio prouzročen krivnjom slagača, i premda je direktni zahtjev primaoca protiv njega prihvaćen, pomorski vozar ostaje solidarno odgovoran po svome svojstvu mandatara zbog toga, što se on oslobadja od svoje obveze samo efektivnom predajom povjerene mu robe primaocu.

(DMF 1958, str. 352-356)

Ž. M.

Bilješka.— Ta presuda, prema bilješci u DMF, u pogledu rješenja pitanja dozvoljenosti tužbe stvarnog primaoca protiv broдача i slagača razlikuje se od prakse, koja dosad prevladava (presude francuskog Kasacionog suda od 25. I. 1954. u DMF 1954 str. 265., i Trgovačkog suda Alžir od 20. VI. 1957. u DMF - 1958 str 161). Odluka suda osniva se u ovom slučaju na činjenici, da je primalac po teretnici bio samo formalni primalac robe, a u stvari je bio samo posrednik kod primitka robe za pravog primaoca. Nalog za izručenje (delivery-order) bio je predan stvarnom primaocu, i broдар i slagač su bez protesta i za odnosnu stranku ispunili svoju obvezu isporuke. Sté Mitjaville Gondrand (formalni primalac po teretnici) je izričito priznalo svoj položaj mandatara, i zbog tih okolnosti, prema stanovištu suda, stvarni primalac ima pravo direktne tužbe, kako po propisima građanskog prava, koji se odnose na supstituciju mandata, tako i onih, koji se odnose na stipulaciju za drugoga.

Ž. M.